

Stvaranje Jugoslavije, uslijed ulaska hrvatskih krajeva u ovu državnu zajednicu, dovelo je Hrvate i Srbe, a prema tome i hrvatsko-srpsko pitanje u središte mediteranskog, balkanskog i srednje-evropskog problema i nijedan se od tih problema ne može pravilno shvatiti ni riješiti bez poznavanja i rješenja hrvatskoga pitanja. Koliko je ovo tačno, vidi se i po tome, što je hrvatsko pitanje bilo do sada jedan od najvažnijih činilaca, koji su utjecali na vanjsku i na unutrašnju politiku Jugoslavije.

VI.

U međuvremenu su i među šire hrvatske slojeve počela prodirati shvaćanja, da su oni u novoj državi sprječavani u svom kulturnom, političkom i ekonomskom razvitku. Reakcije Hrvata na ovu situaciju razvijale su se u nekoliko pravaca, koji su davali mogućnosti najrazličitijim kombinacijama u svjetskoj politici sutrašnjice. Važnost Hrvata i hrvatskih krajeva u tima svjetsko-političkim kombinacijama je u tome, da one i počinju i završavaju na obalama Jadrana, a uključuju uz to i ostali teritorij naseljen hrvatskim etničkim elementom.

Za razliku od Srba, veći dio Hrvata po vjeri pripada katoličkoj crkvi, pa su zato još od početka srednjega vijeka Hrvati i hrvatski krajevi poslužili Vatikanu kao uporište za njegovu istočnu politiku. Jedan dio Hrvata bio je upotrebljen u borbi kršćanstva protiv islama u toku XV. do XIX. vijeka; oni su za tu borbu pretrpjeli veliki gubitak u krvi, u međusobnom istrebljivanju i u materijalnim do-